

Автор: УТАРБАЕВ САМАТ МИНДАГАЛИЕВИЧ

Пән: География

Сынып: 9-сынып

Бөлім: Литосфера

Тақырып: Қазақстанда минералды ресурстардың таралу заңдылықтары.

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	9.3.1.4. Қазақстанның минералды ресурстарының таралу заңдылықтарын анықтайды
Сабақтың мақсаты:	1. Қазақстанның минералды ресурстарының таралу заңдылықтарын анықтайды 2. Қазақстанда пайдалы қазбаларын таралу аймағына байланысты картадан көрсетіп жіктей алады 3. Қазақстандағы минералды ресурстардың маңыздылығына өзіндік баға бере алады
Тілдік мақсаттар:	Сыныптағы диалог үшін пайдалы тілдік бірліктер: Оқылым: мәтінді оқи отырып минералды ресурстар жөнінде мәлімет алады. Тыңдалым: топтық жұмыс барысында оқушылар бір-бірінің пікірлерін тыңдайды, пікір алмасады. Айтылым-жазылым бойынша ұсыныстар: минералды ресурстарының атауын дәптерге жазу кесте құру, постер жасап оқушыларға таныстырады. Арнайы пәндік лексика мен терминалогия: платформа, фундаментті, лагуна Диалог құруға арналған пайдалы тіркестер мен фразалар: Сендер шөгінді пайдалы қазбалардың әдетте платформалардың ..... жиналатынын білесіңдер. Менің ойымша мыс пен полиметал рудаларының хромиттің, алтынның кен орындары..... облыстарда орналасқан.
Бағалау критерийлері:	- Қазақстандағы минералды ресурстарының таралуы заңдылықтарын біледі; - Минералды ресурстардың таралу аймақтарын жіктейді . - Қазақстандағы минералды ресурстардың маңыздылығына өзіндік баға береді
АКТ-ны қолдану дағдылары:	Бейнежазба көрсету, суреттер, карта.
Пәнаралық байланыс:	Физика-магма жер қойнауынан қысым арқылы көтеріліп, әртүрлі тереңдіктегі тау жыныстарының арасында суыны, қатуы. Химия- әрбір металдың өзіндік балқу (қату), температурасы бар.Мыс пен полиметалл рудаларының, хромиттің кен орындары ежелгі қатпарлы облыстарда орналасқан. Биология- жанғыш пайдалы қазбалар таяз теңіздердің жағалау аймақтары мен құрлықтың көлді батпақты жағдайларында өсімдіктер мен жануарлар қалдықтарынан пайда болған.
Бастапқы білім:	Тау жыныстары мен минералдарды түрлі белгілері бойынша жіктейді, және тау жыныстары мен минералдарды қалыптасу заңдылықтарына байланысты талдау жасайды.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар

Сабақтың басы (2-8 мин)	I. Психологиялық ахуал қалыптастыру. Пайдалы қазбаларды қатыстыра отырып өз-өзін сипаттайды . (Мысалы Темірдей қаттымын, алтындай - көңілім жарқын , мыстай -мінезім жұмсақ, мұнайдай бағалымын) Топқа бөлу. (алтын, күміс) Оқушылар стикерге жазылған сөздері алу арқылы топтасады Тақырыпты ашу мақсатында -Қазақстанда қандай пайдалы қазбалардың қорлары көп? -Еліміздің шығысында қандайпайдалы қазбалар бар? -Минералды ресурстарды қалай тиімдіпайдалануға болады? Оқушыларға «Минералды ресурстарды тиімдіпайдалану» видео жазба көрсетіледі: Болжау стратегиясы «Ой қозғау » -Не көрдік? -Не түсіндік? - Қандай ой түйдіңіздер? Дескриптор -Оқушыларелімізде қандай минералды қазба байлықтар бар екенін ұғынады. -Пайдалы қазбаларды тиімді пайдалануды үйренеді. -Еліміздегі минералдыресурстардың даму болашағын болжайды. ТЖ.«Мағынаны тану» -Қазақстанда минералды ресурстардың таралу заңдылықтарытақырыбымен танысады. 1-тапсырма «Ойлан, топтас, бөліс» әдісі (мәтіннenoқып, постермен жұмыс жасайды) 1 - топ .Қатпарлану аймақтарындағы пайдалы қазбалар 2- топ .Платформалардағы пайдалы қазбалар 5e444d5bd399f.png Image not found or type unknown «Венн» диаграммасы Венн диаграммасы арқылы Қазақстандағы минералды ресурстардың ерекшеліктерін талдайды. Бағалау критеріі Дескриптор -Қазақстандағы минералды ресурстардың таралу заңдылықтарын анықтау -Қатпарлану аймақтарындағы пайдалы қазбаларды сипаттайды -Платформадағы пайдалы қазбалар түрлерін анықтайды -Қазақстандағы минералды ресурстардың ерекшеліктерін талдайды	5e444d0e105b44d275911a.png Image not found or type unknown Қазақстан Ұлттық арнасы http://www.kaztrk.kz Минералды ресурстарды тиімді пайдалану қажет → Бүгін Астанада қазақ геологтары бас қосты http://kaztrk.kz/ . JOIN QUIZGROUP PARTNER PROGRAM: http://join.quizgroup.com/ .
Сабақтың ортасы (8 мин)	ЖЖ.- тапсырма. Картамен жұмыс Пайдалы қазбалардың таралу аймақтарын анықтау 5e444d09ad57c.png Image not found or type unknown Пайдалы қазбалар Таралу аймағын анықтау Мұнай Темір Көмір Алтын Фосфор Бағалау критеріі Дескриптор -Қазақстандағы пайдалы қазбалардың ірі қорларын атап, картадан көрсету; - Ақтөбе, Атырау Маңғыстау мұнай кен орнының анықтайды -Соколов -Сарыбай темір кен орынын анықтайды - Қарағанды көмір таралу аймағын анықтайды -Жетіқара Павладар алтын кен орнын анықтайды -Қаратау фосфор кен орынын анықтайды ЖЖ.3-тапсырма . «Бір минуттық эссе» Қазақстанның жер қойнауының байлықтары бүгіні,ертеңі тақырыбында эссе жұмысы Бағалау критерий Дескриптор - Қазақстандағы минералды ресурстардың маңыздылығына өзіндік баға береді. -Қазақстанның жер қойнауының байлықтары бүгінін сипаттайды. -Қазақстанның жер қойнауының байлықтарының болашағына баға береді.	5e444e6b6719e.png Image not found or type unknown 5e444e799b9b1.png Image not found or type unknown
Сабақтың соңы (5 мин)	Кері байланыс. «Бес саусақ» әдісі. Оқушылар параққа әрқайсысы қолының ізін салады. Осы әдіс арқылы кері байланыс жасайды. (Оқушылар бір-бірімен сұхбат жасайды) 5e444e9b30a44.png Image not found or type unknown	

Рефлексия (5 мин)	Жетістіктер баспалдағы 5e444ed4c03b1.png Image not found or type unknown	Кері байланыс парағы. «Жетістік» баспалдағы